

Anonimizirana verzija

Prijevod

C-91/20 – 1

Predmet C-91/20

Zahtjev za prethodnu odluku

Datum podnošenja:

24. veljače 2020.

Sud koji je uputio zahtjev:

Bundesverwaltungsgericht (Njemačka)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

18. prosinca 2019.

Tužiteljica i podnositeljica revizije:

LW

Tuženik i druga stranka u revizijskom postupku:

Bundesrepublik Deutschland

Prijepis

Bundesverwaltungsgericht (Savezni upravni sud)

RJEŠENJE

[omissis]

VG5K511/18.A

Objavljeno
dana 18. prosinca 2019.
[omissis]

U upravnom sporu

maloljetnog djeteta LW,

zastupanog po roditeljima kao zakonskim zastupnicima,

[omissis]

tužiteljica i podnositeljica revizije,

[omissis] **[orig. str. 2.]**

protiv

Bundesrepublik Deutschland (Savezna Republika Njemačka),

[omissis]

tuženik i druga stranka u revizijskom postupku,

1. Senat Bundesverwaltungsgerichts (prvo vijeće Saveznog upravnog suda, Njemačka)

nakon rasprave održane 18. prosinca 2019.

[omissis]

odlučilo je:

Postupak se prekida.

U skladu s člankom 267. UFEU-a pribavit će se prethodna odluka Suda Europske unije o sljedećim pitanjima:

1. Treba li članak 3. Direktive 2011/95/EU tumačiti na način da mu se protivi odredba države članice prema kojoj se maloljetnom nevjenčanom djetetu osobe, kojoj je odobren status izbjeglice, treba odobriti status izbjeglice izveden iz tog statusa (tzv. zaštita članova obitelji izbjeglice) i u slučaju da to dijete, preko drugog roditelja, svakako posjeduje i državljanstvo druge zemlje koja nije istovjetna zemlji podrijetla izbjeglice i čiju zaštitu može zatražiti?
2. Treba li članak 23. stavak 2. Direktive 2011/95/EU tumačiti na način da ograničenje, prema kojem se članovima obitelji pravo na povlastice navedene u člancima 24. do 35. te direktive treba dati samo ako je to u skladu s osobnim pravnim statusom člana obitelji, u okolnostima opisanima u prvom pitanju zabranjuje odobravanje maloljetnom

djetetu statusa izbjeglice izvedenog iz statusa priznatog izbjeglice?
[orig. str. 3.]

3. Je li za odgovor na prvo i drugo pitanje relevantna okolnost je li za dijete i njegove roditelje moguće i razumno da borave u zemlji čije državljanstvo imaju dijete i njegova majka, čiju zaštitu mogu zatražiti i koja nije istovjetna zemlji podrijetla izbjeglice (oca) ili je dovoljno da se jedinstvo obitelji na području Njemačke održi na temelju pravila kojima se uređuje pravo boravka?

O b r a z l o ž e n j e:

I

- 1 Tužiteljica, [omissis] rođena 2017. u Njemačkoj, zahtijeva da joj se odobri status izbjeglice u svojstvu člana obitelji. Ona je svakako tuniska državljanica. Sud koji je odlučivao o meritumu nije utvrdio je li i državljanica Sirije.
- 2 Majka tužiteljice rođena u Libiji ima tunisko državljanstvo. U svom zahtjevu za azil ona je navela da je svoje uobičajeno boravište sve do svog odlaska imala u Libiji. Njezin zahtjev za azil bio je odbijen. Otac tužiteljice prema svojim je navodima državljanin Sirije koji etnički pripada arapskom narodu i muslimanskoj vjeri. Njemu je u listopadu 2015. odobren status izbjeglice.
- 3 Rješenjem od 15. rujna 2017. Bundesamt für Migration und Flüchtlinge, Deutschland (Savezni ured za migraciju i izbjeglice, Njemačka; u daljnjem tekstu: Bundesamt) odbio je tužiteljin zahtjev za azil kao očito neosnovan.
- 4 Pobijanom presudom od 17. siječnja 2019. Verwaltungsgericht Cottbus (Upravni sud u Cottbusu) ukinuo je rješenje od 15. rujna 2017. u dijelu u kojem je zahtjev tužiteljice za odobrenje statusa izbjeglice odbijen kao očito neosnovan, a ne samo kao neosnovan, a u preostalom dijelu je tužba odbijena. Prema stajalištu tog suda, tužiteljica ne ispunjava uvjete za odobrenje statusa izbjeglice jer ona u Tunisu, „svojoj – **[orig. str. 4.]** u svakom slučaju barem jednoj – zemlji podrijetla” ne mora imati osnovani strah od proganjanja. U skladu s načelom supsidijarnosti u režimu međunarodne zaštite izbjeglica ona bi se u pogledu osnovanog straha od proganjanja u Siriji morala uputiti na to da zaštitu zatraži od tuniske države čije državljanstvo ima. Nadalje, prema mišljenju tog suda ona ni s obzirom na poveznicu sa zaštitom za izbjeglice koju u Njemačkoj uživa njezin otac isto tako nema pravo na to da joj se odobri zaštita kao članu obitelji izbjeglice u skladu s člankom 26. stavkom 5. prvom rečenicom u vezi sa stavkom 2. AsylG (Savezni zakon o azilu, u daljnjem tekstu AsylG). Taj sud, naime, smatra da se nadređenom pravu Unije i u njemu važećem načelu supsidijarnosti, koje je opće načelo prava azila i međunarodnog prava izbjeglica, protivi proširenje međunarodne zaštite na osobe koje, poput tužiteljice, već zbog svojeg osobnog statusa državljanina druge države koja im može pružiti zaštitu, a time zapravo *a priori*, ne trebaju zaštitu.

5 U obrazloženju svoje revizije tužiteljica navodi da je ona državljanka Tunisa. Smatra da se maloljetnoj djeci čiji su roditelji različitog nacionalnog podrijetla treba odobriti status izbjeglice kao članu obitelji u skladu s člankom 26. stavkom 2. u vezi s člankom 5. AsylG-a i u slučaju da je status izbjeglice odobren samo jednom roditelju. Tužiteljica smatra da se to ne protivi načelu supsidijarnosti u međunarodnom režimu zaštite izbjeglica. Članak 3. Direktive 2011/95/EU dopušta državi članici da u slučajevima u kojima se članu obitelji odobrava međunarodna zaštita predvidi proširenje te zaštite na druge članove te obitelji ako nisu obuhvaćeni nekim od razloga za isključenje koji su navedeni u članku 12. Direktive 2011/95/EU i ako njihova situacija zbog nužnosti održavanja obiteljskog jedinstva ukazuje na povezanost s ciljem međunarodne zaštite. U okviru zakonodavstva, smatra tužiteljica, osobito treba u obzir uzeti zaštitu maloljetnika i najbolji interes djeteta. To slijedi i iz članaka 3., 9., 18. i 22. Konvencije UN-a o pravima djeteta i njezine preambule kao i u vezi s njom sastavljenog Joint Commenta od 16. studenoga 2017.

6 Tuženik brani pobijanu presudu. **[orig. str. 5.]**

II

7 Postupak se prekida. U skladu s člankom 267. UFEU-a potrebno je pribaviti prethodnu odluku Suda Europske unije (u daljnjem tekstu: Sud) o pitanjima formuliranim u izreci rješenja. Ta se pitanja odnose na tumačenje članka 3. i članka 23. stavka 2. Direktive 2011/95/EU Europskog parlamenta i vijeća od 13. prosinca 2011. o standardima za kvalifikaciju državljan trećih zemalja ili osoba bez državljanstva za ostvarivanje međunarodne zaštite, za jedinstveni [status] izbjeglica ili osoba koje ispunjavaju uvjete za supsidijarnu zaštitu te sadržaj odobrene zaštite (SL 2011., L 337, str. 9.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 13., str. 248. i ispravak SL 2020., L 76, str. 37.), u daljnjem tekstu: Direktiva 2011/95/EU.

8 1. Pravna ocjena u njemačkom se pravu zasniva na Zakonu o azilu (Asylgesetz, AsylG) u verziji objavljenoj 2. rujna 2008. (BGBl. I str. 1798.) kako je zadnje izmijenjena člankom 48. Zakona od 20. studenoga 2019. (BGBl. I str. 1626.). U skladu s člankom 77. stavkom 1. prvom polovicom prve rečenice AsylG-a sud u sporovima prema Zakonu o azilu u obzir uzima pravno i činjenično stanje u vrijeme posljednje rasprave.

9 S tim u skladu, mjerodavan pravni okvir spora čine sljedeće odredbe nacionalnog prava:

Članak 3. AsylG-a

(1) Stranac je izbjeglica u smislu Ženevske konvencije o statusu izbjeglica od 28. srpnja 1951. [omissis] ako se on
1. uslijed osnovanog straha od proganjanja zbog svoje rase, vjere, nacionalnosti, političkog mišljenja ili pripadnosti određenoj društvenoj skupini

2. nalazi izvan zemlje (zemlje podrijetla) a) svog državljanstva i ne može, ili zbog tog straha, ne želi zatražiti zaštitu dotične zemlje [...]

članak 26. AsylG-a

[...]

(2) Djetetu osobe koja ima pravo na azil, koje je u vrijeme podnošenja svog zahtjeva za azil maloljetno i nevjenčano, na temelju zahtjeva se priznaje pravo na azil ako se priznavanje **[orig. str. 6.]** prava tog stranca na azil ne može pobijati i to se priznavanje ne može opozvati ili povući.

[...]

(5) Stavci 1. do 4. primjenjuju se na odgovarajući način na članove obitelji korisnika međunarodne zaštite iz stavaka 1. do 3. Pravo na azil zamjenjuje se statusom izbjeglice ili supsidijarnom zaštitom.

[...]

[...]

- 10 2. Prethodna pitanja relevantna su za donošenje odluke i potrebno je da ih Sud pojasni.
- 11 2.1 Prethodna pitanja relevantna su za odluku o zahtjevu tužiteljice da joj se odobri status izbjeglice.
- 12 a) Tužiteljica nema pravo na odobrenje statusa izbjeglice koje bi se temeljilo na njezinom vlastitom pravu (članak 3. stavak 4. AsylG-a).
- 13 Osobama koje imaju dva ili više državljanstva ne može se odobriti status izbjeglice ako one mogu zatražiti zaštitu neke od država svog državljanstva [omissis]. To slijedi iz članka 1. odjeljka A točke 2. stavka 2. Konvencije o pravnom položaju izbjeglica od 28. srpnja 1951. (Ženevska konvencija o statusu izbjeglica – Ženevska konvencija) u verziji Protokola iz New Yorka od 31. siječnja 1967. [omissis] u kojem do izražaja dolazi načelo supsidijarnosti u međunarodnom režimu zaštite izbjeglica. S tim u skladu, osoba koja bez opravdanog razloga koji se temelji na osnovanom strahu nije zatražila zaštitu neke od država čije državljanstvo ima ne smatra se osobom kojoj je uskraćena zaštita države njezina državljanstva. Osobe koje imaju samo jedno državljanstvo, ali u odnosu na drugu državu (primjerice državu prijašnjeg uobičajenog boravišta) imaju osnovan strah od proganjanja, moraju se u pravilu uputiti na postojeću zaštitu države svog državljanstva (članak 1.A točka (2) stavak 1. Ženevske konvencije). U tom smislu treba tumačiti i članak 2. točke (d) i (n) Direktive 2011/95/EU kao i članak 3. stavak 1. AsylG-a: samo onaj tko je bez zaštite, jer ne uživa učinkovitu zaštitu zemlje podrijetla u **[orig. str. 7.]** smislu članka 2. točke (n) Direktive 2011/95/EU, stoga je izbjeglica u smislu članka 2. točke (d) Direktive 2011/95/EU [omissis]. Prema tim je načelima u slučaju tužiteljice isključeno odobravanje statusa izbjeglice zbog osnovanog straha od proganjanja. Naime, tužiteljica može ostvariti učinkovitu zaštitu u Republici Tunis, državi

svojeg državljanstva. Usto, nema saznanja prema kojima Republika Tunis nije spremna i ne bi mogla tužiteljici pružiti potrebnu zaštitu od proganjanja i protjerivanja u Siriju, zemlju podrijetla njezina oca kojemu je odobren status izbjeglice, ili u neku treću zemlju (lančano protjerivanje).

- 14 b) Međutim, maloljetna tužiteljica ispunjava uvjete koje propisuje članak 26. stavak 5. prva i druga rečenica u vezi s člankom 2. AsylG-a za odobrenje statusa izbjeglice maloljetnoj nevjenčanoj djeci jednog roditelja kojem je odobren status izbjeglice. Njezinom sirijskom ocu, prema njegovim vlastitim navodima, odobren je status izbjeglice. Članak 26. stavak 2. u vezi sa stavkom 5. prvom i drugom rečenicom AsylG-a obuhvaća i djecu osoba kojima je odobren status izbjeglice rođenu u Njemačkoj. Pritom nije nužno da odnos između roditelja i djeteta postoji već u državi u kojoj je izbjeglica izložen progonu. Ne dovodeći u pitanje pravo Unije, nacionalno pravo se treba tumačiti na način da se zaštita obitelji izbjeglice mora omogućiti i ako član obitelji ima (i) državljanstvo države u kojoj ne postoji progon.
- 15 2.2 Prethodna pitanja zahtijevaju pojašnjenje Suda.
- 16 a) Svojim prvim prethodnim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 3. Direktive 2011/95/EU, u situaciji poput one o kojoj je riječ u glavnom postupku, tumačiti na način da mu se protivi pravilo propisano člankom 26. stavkom 2. u vezi sa stavkom 5. prvom i drugom rečenicom AsylG-a prema kojem su nacionalna tijela obvezna maloljetnom nevjenčanom djetetu osobe s odobrenim statusom izbjeglice odobriti iz toga izveden status izbjeglice čak i u slučaju da dijete i njegov drugi roditelj imaju državljanstvo neke druge [orig. str. 8.] zemlje koja nije istovjetna zemlji podrijetla osobe s priznatim statusom izbjeglice i čiju zaštitu mogu zatražiti.
- 17 Članak 3. Direktive 2011/95/EU dopušta državama članicama da donesu povoljnije standarde za donošenje odluke o tome tko se smatra izbjeglicom ako su ti standardi u skladu s tom direktivom.
- 18 aa) U sudskoj praksi Suda pojašnjeno je da je povoljniji standard u skladu s Direktivom 2011/95/EU ako ne ugrožava opću strukturu ili ciljeve te direktive. Nisu u skladu s tom direktivom nacionalni standardi koji predviđaju odobravanje statusa izbjeglica državljanima trećih zemalja ili osobama bez državljanstva koji se nalaze u situacijama koje nemaju nikakve veze s logikom međunarodne zaštite. (Sud Europske unije, presuda od 18. prosinca 2014. – C-542/13 [ECLI:EU:C:2014:2452], M'Bodj – t. 44.). Razlozi isključenja propisani člankom 12. Direktive 2011/95/EU predviđaju slučaj u kojem nedostaje veza s logikom međunarodne zaštite. Stoga se uvjetu iz članka 3. Direktive 2011/95/EU protive primjerice nacionalne odredbe na čijem se temelju pravni status izbjeglice odobrava osobama koje se isključene od tog pravnog statusa prema članku 12. stavku 2. Direktive 2011/95/EU (Sud Europske unije, presuda od 9. studenoga 2010. – C-57/09 i C-101/09 [ECLI:EU:C:2010:661], B i D – t. 115.). Ako za članove obitelji osobe kojoj je odobren status izbjeglice ne postoji ni jedan razlog

za isključenje propisan člankom 12. Direktive 2011/95/EU i ako njihova situacija zbog potrebe održavanja obiteljskog jedinstva ima vezu s logikom međunarodne zaštite, onda članak 3. Direktive 2011/95/EU dopušta državi članici da tu zaštitu proširi i na druge članove te obitelji (Sud Europske unije, presuda od 4. listopada 2018. – C-652/16 [ECLI:EU:C:2018:801], Ahmedbekova i Ahmedbekov – t. 74.).

- 19 Proširenje međunarodne zaštite na članove uže obitelji korisnika međunarodne zaštite koje članak 26. AsylG-a predviđa neovisno o tome postoje li razlozi za zaštitu i dotične osobe prema nacionalnom pravu ima dvostruku funkciju. S jedne strane, to se proširenje povezuje s iskustvom da su u borbi protiv oporbenih snaga netolerantne države sklone tomu da umjesto **[orig. str. 9.]** političkih protivnika koje ne mogu ugrabiti posegnu za osobama koje su s proganjanima posebno bliske kako bi se na ovaj ili onaj način ipak nekako ostvario cilj usmjeren na zatiranje drukčijih mišljenja *[omissis]*. Taj kontekst naglašen je u uvodnoj izjavi 36. Direktive 2011/95/EU. Za zemlju podrijetla člana obitelji koji je već priznat kao netko tko treba zaštitu i tko je „prvotno konačnom odlukom priznat kao korisnik prava na zaštitu” pritom je u pravilu nebitno ima li drugi član obitelji državljanstvo neke druge države u kojoj je siguran od proganjanja. S druge strane, članak 26. AsylG-a člankom 23. stavkom 2. Direktive 2011/95/EU propisanu zaštitu obitelji za članove obitelji koji sami ne ispunjavaju uvjete za tu zaštitu prenosi na „preširok” način koji se pravom Unije tako ne zahtijeva. Nacionalni zakonodavac tom krugu osoba ne osigurava povlastice navedene pojedinačnim odredbama u člancima 24. do 35. Direktive 2011/95/EU. U svrhu očuvanja obiteljskog jedinstva time on omogućava da se zaštićeni status korisnika međunarodne zaštite odobri i drugim članovima obitelji, i to, uz isključenje osoba koje ostvaruju osobne razloge za isključenje prema članku 12. stavku 2. Direktive 2011/95/EU (članak 26. stavak 4. AsylG-a), neovisno o ostvarenju njihovih osobnih razloga za zaštitu. S obzirom na tu dvostruku funkciju, na temelju nacionalnog prava ostvareno automatsko priznavanje statusa izbjeglice članu obitelji osobe kojoj je taj status odobren na temelju Direktive 2011/95/EU svakako u pravilu upućuje na vezu s logikom međunarodne zaštite (Sud Europske unije, presuda od 4. listopada 2018. – C-652/16 – t. 72.).
- 20 bb) Međutim, pojašnjenje Suda s obzirom na pravo Unije potrebno je u pogledu pitanja je li u skladu s općom strukturom i ciljevima Direktive 2011/95/EU da se zaštita obitelji izbjeglica odobri i takvim članovima obitelji osobe kojoj je odobren status izbjeglice koji imaju državljanstvo trećih zemalja, odnosno koji imaju državljanstvo neke druge zemlje koja nije istovjetna zemlji podrijetla izbjeglice i čiju zaštitu uživaju, ili to nije u skladu s njihovim osobnim pravnom statusom. **[orig. str. 10.]**
- 21 (1) U prilog činjenici da to nije u skladu s općom strukturom i ciljevima mogu ukazivati različite odredbe Direktive 2011/95/EU i Ženevske konvencije o statusu izbjeglica koje odražavaju načelo supsidijarnosti u režimu međunarodne zaštite izbjeglica. U skladu s uvodnom izjavom 4. Direktive 2011/95/EU, Ženevska konvencija o statusu izbjeglica u verziji Protokola iz New Yorka od 31. siječnja 1967. predstavlja temelj međunarodnog pravnog režima za zaštitu izbjeglica. U

skladu s člankom 1.A točkom 2. stavkom 1. Ženevske konvencije, u smislu te konvencije pojam „izbjeglica” odnosi se na svaku osobu koja se uslijed događaja koji su nastupili prije 1. siječnja 1951. i zbog osnovanog straha od proganjanja nalazi izvan zemlje svog državljanstva i ne može ili zbog tog straha ne želi zatražiti zaštitu dotične zemlje. U skladu s člankom 1.A točkom 2. stavkom 2. prvom rečenicom Ženevske konvencije, pojam „zemlja državljanstva” u slučaju da osoba ima više od jednog državljanstva, odnosi se na svaku od zemalja čije državljanstvo ta osoba ima. U skladu s člankom 1.A točkom 2. stavkom 2. drugom rečenicom Ženevske konvencije smatrat će se da zaštita zemlje državljanstva nije uskraćena osobi koja bez opravdanih razloga utemeljenih na osnovanom strahu nije tražila zaštitu jedne od zemalja čije državljanstvo ima. Članak 1.A točka 2. Ženevske konvencije izraz je načela supsidijarnosti u režimu međunarodne zaštite izbjeglica.

- 22 To načelo odražava se u uvodnim izjavama Direktive 2011/95/EU. U skladu s uvodnom izjavom 12. Direktive 2011/95/EU glavni je cilj te direktive, među ostalim, osigurati da države članice primjenjuju zajedničke kriterije za utvrđivanje osoba kojima je zaista potrebna međunarodna zaštita. U skladu s uvodnom izjavom 15. Direktive 2011/95/EU, državljani trećih zemalja kojima je dopušten ostanak na državnom području država članica, ne zato što im je potrebna međunarodna zaštita nego temeljem diskrecijske odluke iz sućuti ili humanitarnih razloga, nisu obuhvaćeni tom direktivom (vidjeti o tome i presudu Suda Europske unije od 18. prosinca 2014. – C-542/13 – t. 46.).
- 23 U materijalnopravnom pogledu načelo supsidijarnosti u režimu međunarodne zaštite do izražaja dolazi i u članku 2. točki (d) Direktive 2011/95/EU. Isto **[orig. str. 11.]** vrijedi i za članak 11. stavak 1. točku (c) Direktive 2011/95/EU. Klauzula o prestanku statusa čini jasnim da osoba koja uživa zaštitu svoje vlastite zemlje ne treba međunarodnu zaštitu (UNHCR, Priručnik i smjernice o postupcima i kriterijima koji se primjenjuju na utvrđivanje statusa izbjeglice u skladu s Konvencijom iz 1951. i Protokolom iz 1967. o statusu izbjeglica, stanje iz prosinca 2011. <stanje njemačke verzije 2013.>, t. 129.). Osim toga, materijalnopravnim izrazom načela supsidijarnosti iz režima međunarodne zaštite izbjeglica djelomice se smatra zadnji dio rečenice članka 23. stavka 2. Direktive 2011/95/EU. U osobni pravni status („personal legal status”/„statut juridique personnel”) u tom se smislu svrstava posjedovanje drugog, odnosno daljnjeg državljanstva ([*omissis*] pa tako i prema stajalištu belgijskog Conseil du Contentieux des Etrangers članak 23. Direktive 2011/95/EU države članice podsjeća na potrebu da se u obzir uzme osobni pravni status člana obitelji „(primjerice drugo državljanstvo)” <navedeno prema European Asylum Support Office, sudska analiza: Uvjeti za priznavanje međunarodne pravne zaštite (Direktiva 2011/95/EU), 2018., str. 109. i sljedeća, bilješka 640.>). Visoki povjerenik Ujedinjenih naroda za izbjeglice poziva se na usklađenost s osobnim pravnim statusom člana obitelji u točki 184. međunarodno neobvezujuće publikacije „Priručnik i smjernice o postupcima i kriterijima koji se primjenjuju na utvrđivanje statusa izbjeglice u skladu s Konvencijom iz 1951. i Protokolom iz 1967. o pravnom položaju izbjeglica” koju ipak u skladu s uvodnom izjavom 22.

Direktive 2011/95/EU treba uzeti u obzir kao pomoć u tumačenju s ciljem uspostave ujednačenosti primjene prava. U pogledu članka 1.A točke (2) stavka 2. druge rečenice Ženevske konvencije navodi se sljedeće:

„Ako glava obitelji ispunjava kriterije navedene u definiciji, članovima njegove obitelji uobičajeno se odobrava pravni status izbjeglice prema načelu jedinstva obitelji. Naravno, članu obitelji se ne bi priznao formalni pravni status izbjeglice ako to ne bi bilo u skladu s njegovim osobnim pravnim statusom; član izbjegličke obitelji može pod određenim okolnostima, naime, imati državljanstvo zemlje u kojoj je pronašao azil ili i neke druge zemlje te uživati zaštitu te zemlje. U takvim **[orig. str. 12.]** okolnostima ne postoji potreba da se toj osobi odobri status izbjeglice.”

(u tom smislu i Stalni odbor UNHCR-a, Questions relatives à la protection de la famille, Dok. EC/49/SC/CRP.14 od 4. lipnja 1999., t. 9., <https://www.unhcr.org/fr/excom/standcom/4b30a618e/questions-relatives-protection-famille.html>).

- 24 U skladu s člankom 4. stavkom 3. točkom (e) Direktive 2011/95/EU zahtjevi za međunarodnom zaštitom moraju se pojedinačno razmatrati, pri čemu se mora uzeti u obzir može li se od podnositelja zahtjeva razumno očekivati da će zatražiti zaštitu druge zemlje u kojoj bi mogao dokazati svoje državljanstvo. Tom se odredbom materijalni uvjeti propisani na drugom mjestu implementiraju u upravnu obvezu provjere koja se u pogledu članka 1.A točke (2) Ženevske konvencije posebice odnosi na potrebu utvrđivanja činjenice ima li osoba više od jednog državljanstva *[omissis]*.
- 25 U postupovnom pogledu načelo supsidijarnosti u režimu međunarodne zaštite izbjeglica ogleda se, među ostalim, u članku 33. stavku 2. točki (b) i članku 35. prvog rečenici točki (b) Direktive 2013/32/EU.
- 26 Iz tih bi se razmatranja moglo zaključiti da nije u skladu s Direktivom ako se status izbjeglice prema nacionalnom pravu automatski proširi na člana obitelji koji ima državljanstvo druge zemlje, a koja nije istovjetna zemlji podrijetla izbjeglice i pod čiju se zaštitu taj član obitelji može staviti. To bi imalo za posljedicu da se jedinstvo obitelji uz poštovanje prava koja slijede iz članka 23. stavka 2. Direktive 2011/95/EU ne može održati, kao što je to predviđeno nacionalnim pravom, odobravanjem statusa na temelju Direktive 2011/95/EU, nego u skladu s pravom kojim se uređuje pravo boravka i to pod uvjetima za spajanje obitelji izdavanjem dozvole boravka. **[orig. str. 13.]**
- 27 (2) S druge strane, u prilog usklađenosti proširenja zaštite izbjeglica na tužiteljicu unatoč njezinom tuniskom državljanstvu govori okolnost da je riječ o izvedenom statusu izbjeglice koji upravo ne zahtijeva da taj član obitelji sam ispunjava kriterije za status izbjeglice (članak 2. točka (d) Direktive 2011/95/EU). Ako je u

skladu s Direktivom da se tako izvedeni status izbjeglice odobri članovima obitelji čak i ako se utvrdi da oni ne moraju imati nikakav osnovani strah od proganjanja, onda je teško objasniti zašto bi postojanje zemlje podrijetla koja odobrava zaštitu, a koja nije istovjetna državi izbjeglice, trebalo isključiti pravo na priznavanje (izvedenog) statusa izbjeglice. Naime, mogućnost da se stavi pod zaštitu zemlje podrijetla ne predstavlja razlog isključenja koji treba razlikovati od definicije izbjeglice. Možda proširenje zaštite na člana obitelji stoga i u ovoj situaciji već zbog potrebe održavanja obiteljskog jedinstva ukazuje na dostatnu povezanost s logikom, izbjeglici priznate, međunarodne zaštite. Sud u predmetu Ahmedbekova nije u obzir uzeo činjenicu može li se obiteljsko jedinstvo u zemlji prihvata izbjeglice osigurati i dozvolom boravka izdanom članu obitelji (vidjeti presudu Suda Europske unije od 4. listopada 2018. – C-652/16 – t. 73.).

- 28 b) Osim toga, pojasniti treba koje značenje treba pridati uvjetu usklađenosti s osobnim pravnim statusom člana obitelji sadržanom u članku 23. stavku 2. Direktive 2011/95/EU. Uvjet usklađenosti osobnog pravnog statusa temelji se na amandmanu Europskog parlamenta o prijedlogu Europske komisije za kasniju Direktivu 2004/83/EZ. Formulacija „ako taj status nije u skladu s njihovim postojećim statusom” tada je objašnjen na način da neki članovi obitelji u određenim okolnostima mogu imati samostalan i drukčiji pravni status koji u određenim okolnostima nije u skladu sa statusom međunarodne zaštite (Izvešće Odbora za slobode i prava građana, pravosuđe i unutarnje poslove od 8. listopada 2002. (KOM(2001)510 – C5-0573/2001 – 2001/0207(CNS), str. 17., amandman 22.). **[orig. str. 14.]**
- 29 UNHCR taj uvjet tumači na način da postoje okolnosti u kojima se ne bi trebalo pridržavati načela izvedenog pravnog statusa, naime, ako članovi obitelji sami žele zatražiti azil ili ako odobravanje izvedenog statusa ne bi bilo u skladu s njihovim osobnim pravnim statusom, primjerice ako imaju državljanstvo zemlje u koju su izbjegli ili zato što se na temelju svojeg državljanstva mogu pozivati na povoljniju odredbu (Komentar visokog povjerenika za izbjeglice Ujedinjenih naroda <UNHCR> Direktive Vijeća 2004/83/EZ od 29. travnja 2004. o minimalnim standardima za kvalifikaciju i status državljan treće zemlje ili osoba bez državljanstva kao izbjeglica ili osoba kojima je na drugi način potrebna međunarodna zaštita te o sadržaju odobrene zaštite <OJ L 304/12 od 30. rujna 2004.>, str. 33. u vezi članka 23. stavaka 1. i 2.).
- 30 U literaturi se zastupa shvaćanje da se krug adresata uvjeta ograničava na državljane države članice domaćina ili druge države članice Europske unije ili na državljane trećih zemalja koji imaju pravo na dugotrajni boravak [*omissis*]. To se može razabrati iz članka 23. stavka 2. Direktive 2011/95/EU, međutim ne s dostatnom jasnoćom. Stoga treba postaviti pitanje izuzima li uvjet iz članka 23. stavka 2. Direktive 2011/95/EU članove obitelji koji imaju državljanstvo treće zemlje koja nije istovjetna zemlji podrijetla izbjeglice i čiju zaštitu oni uživaju od odobravanja povlastica navedenih u člancima 24. do 35. Direktive 2011/95/EU te ih na taj način po prirodi stvari upućuje na održavanje obiteljskog jedinstva prema odredbama prava koje se primjenjuje na strance [*omissis*].

- 31 c) Sa stajališta suda koji je uputio zahtjev potrebno je naposljetku pojasniti u kojoj je mjeri za odgovor na prvo i drugo pitanje bitna činjenica je li maloljetnom nevjenčanom djetetu i njegovim roditeljima s obzirom na status izbjeglice jednog roditelja i prema činjeničnim okolnostima pojedinačnog slučaja moguće i prihvatljivo da svoj boravak zatraže **[orig. str. 15.]** u zemlji čije državljanstvo ima dijete i jedan roditelj, a čiju zaštitu mogu zatražiti i koja zemlja nije istovjetna zemlji podrijetla roditelja koji ima odobren status izbjeglice. Pritom treba uzeti u obzir da se obiteljsko jedinstvo u državi članici domaćinu prema njemačkom pravu u načelu može održati i na temelju pravila o boravku kojima se uređuje spajanje obitelji, a da u tom smislu, međutim, ne postoji neko bezuvjetno pravo koje bi pokrilo sve zamislive slučajeve.
- 32 Boravak u zemlji državljanstva njegovih članova obitelji bio bi za izbjeglicu nemoguć ako bi mu se zapriječio već sam ulazak u tu zemlju. Boravak bi u svakom slučaju bio za njega neprihvatljiv u slučaju da se mora bojati da će biti protjeran u zemlju u kojoj je izložen progonu ili da će biti izložen opasnosti protjerivanja u treću zemlju (lančano protjerivanje) (zabrana prisilnog udaljenja ili vraćanja). Prihvatljivost u predmetnoj situaciji može nedostajati već i stoga što izbjeglica koji je priznat u jednoj državi članici, osim pukog prava boravka, treba moći uživati sva prava povezana sa statusom izbjeglice; a to mu je svakako moguće samo u državi koja mu je odobrila status izbjeglice (vidjeti i rješenje Suda Europske unije od 13. studenoga 2019. – C-540/17 i C-541/17 [ECLI:EU:C:2019:964], Hamed i Omar – t. 40.). Nejasno je, osim toga, treba li u tom smislu u obzir uzeti i druge individualne okolnosti temeljem kojih se boravak izbjeglice, maloljetnog nevjenčanog djeteta ili drugog roditelja prema činjeničnim okolnostima čini nemogućim ili neprihvatljivim. Načelo proporcionalnosti moglo bi govoriti tomu u prilog.

[omissis]